

HALUAN SINUN UNESI

Ronja Tyren

HALUAN SINUN UNESI

Ronja Tyren

Nimikkeen automaattinen analysointi tietojen, erityisesti mallien, trendien ja korrelaatioiden, saamiseksi tekijänoikeuslain 13b § ("tekstin- ja tiedonlouhinta") mukaisesti on kielletty.

© 2026 Ronja Tyren

Kustannustoimitus: Ronja Tyren

Kannen suunnittelu: Ronja Tyren

Muut tekijät: Ronja Tyren

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B, 00100

Helsinki, bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273, 22763 Hampuri,

Saksa

ISBN: 978-952-80-8898-1

Tekijänoikeuslauseke:

Kaikki tämän teoksen kuvitukset on luotu Microsoft Copilotin avulla käyttäen tekijän omia ohjeita ja visuaalisia määrittelyjä. Kuvien tekijänoikeudet ja käyttöoikeudet kuuluvat Ronja Tyrenille. Kuvitukset esittävät kohtauksia teoksen omasta tarinamaailmasta, ja niiden käyttö on sallittu vain tekijän luvalla.
© Ronja Tyren 2026

Kirjailijan tervehdys:

Kirjan kaikki tapahtumat ja kaikki hahmot ovat fiktiivisiä. Kirja ei perustu miltään osin tositapahtumiin. Jotkin unet ovat näkemiäni unia, mutta olen muokannut niitä kirjan tapahtumiin sopivaksi.

Kuvat tässä kirjassa eivät ole koristeina. Ne ovat tukemassa lukijaa ja auttavat avaamaan oven sisäiseen maailmaan. Toivon, että myös he, jotka ovat joskus jättäneet kirjan kesken siksi, etteivät koe osaavansa kuvitella, löytäisivät tämän teoksen ja huomaisivat, että mielikuvitus ei ole taito, joka joko on tai ei ole, vaan kyky, joka herää, kun sitä uskaltaa lähestyä.

Digitaalinen ympäristö on muovannut tapaamme ajatella. Se tarjoaa jatkuvia ärsykeitä, valmiita kuvia ja nopeita siirtymiä, jotka pirstovat keskittymistä ja kaventavat tilaa sisäisille maailmoille. Siksi on kiinnostavaa ja tärkeää että tutkitaan, miten tämä ympäristö vaikuttaa kykyymme keskittyä pitkäjänteisesti ja käyttää mielikuvitusta. Fyysinen kirja toimii vastavoimana: se hidastaa, hiljentää ja

antaa mielen rakentaa omia kuviaan ilman ulkoista ohjausta.

Mielikuvitus ei ole vain hauska ominaisuus tai lapsuuden leikkikenttä. Se on yksi aivojen keskeisimmistä kyvyistä. Mielikuvituksen hermoverkoston avulla pystymme asettumaan toisen ihmisen asemaan, ymmärtämään tunteita, ennakoimaan tulevaa ja rakentamaan uusia ideoita yhdistelemällä vanhaa tietoa. Kun mielikuvitus vahvistuu, vahvistuu myös empatia, luovuus ja kyky nähdä maailma monesta näkökulmasta.

Siksi lukeminen on enemmän kuin tarinan seuraamista. Se on mielen harjoitus, aivotreeni, joka rakentaa yhteyksiä sekä itseen että toisiin. Toivon, että tämä kirja kuvineen ja sanoineen rohkaisee lukijaa tarttumaan myös fyysiseen teokseen.

Alkusanat, josta kirjan idea lähti:

*Haluan ne kultaa kimmeltävät maat,
ja ne keijut, joiden tanssia tanssit.
Ne peurat, jotka sarvekkaina uniasi ohjaa —
otan omakseni, kiskon vallankahvaa.*

*Astun rinnallasi ja varastan joka vilkkeen,
painostan niin kauan, että näen sammuvan
silmiesi pilkkeen.*

*Olet kokonaan minun
enemmän kuin kukaan,
minä tulen joka yö uniisi mukaan.*

*Odotan kuin huuhkaja öistä ateriala,
ihosi lämpö kun viilenee —
on aika unesi varastaa.*

1.

Nykyhetki, aikuinen Josefin

Josefin oli hermoraunio.

Asunnon nurkassa nököttävä lankapuhelin piti kireää, sirisevää ääntä, sellaista kuin joku olisi porannut reikää hänen ohimoonsa.

Joka ikinen kerta tuo ääni repi hänet hajalle, mutta vaihtoehtoa ei ollut, sillä älypuhelimiin hän ei saisi milloinkaan enää koskea. Yksikin vilkaisu, yksikin notkahdus vanhoihin tapoihin voisi merkitä mielen sortumista, mikä oli kerran ollut jo lähellä. Lääkäreiden mukaan oli pieni ihme, että hän ylipäättään kykeni enää työskentelemään. Vieläkin suurempi ihme oli se, että hän kykeni jälleen nukkumaan.

Mutta nyt hän eli ilman näyttöjen sinivaloa, jatkuvia ilmoitusääniä ja ponnahtausilmoituksia, toisin sanoen juuri niitä koukkuja, jotka saivat ihmisen lähentymään erityisellä tavalla puhelimensa kanssa.

Menneisyydessään Josefin oli ollut kaikkialla. Hän oli ollut vaikuttaja, taiteilija, sosiaalisen median kasvo, jonka ura oli kulkenut junan lailla kohti näyttöjen palvojia, sillä olihan hän elänyt kuin näyttöjen jumalatar. Hänellä oli seuraajia, tykkääjiä ja algoritmien suosio. Rahaakin oli tullut, mutta sitäkin enemmän oli tullut huomiota, ja juuri se — jatkuva näkyvyys — siitä oli tullut hänen pakoreittinsä. Hän ei ollut etsinyt rikkauksia, vaan unohtamista. Menneet tapahtumat ja unet pysyivät poissa niin kauan kuin ihmiset katsoivat.

Aina kun seuraajamäärä kasvoi, suupielet värähtelivät, ja hän pystyi suorastaan tuntemaan syljen erityksen lisääntyvän. Se oli nälkää, ei kuitenkaan fyysistä, vaan jotain alkukantaisempaa.

Hänestä tuntui, että hän merkitsi jotain, ja sen pystyi mittaamaan. Ei myytyjen taulujen lukumäärällä, ei kriitikoiden ylistyksillä, eikä innokkaiden fanien sanoilla. Ainoastaan yhdellä luvulla, sillä, mikä oli sanan *followers* perässä.

Se luku oli muuttunut hänen arvonsa indikaattoriksi, hänen olemassaolonsa perustaksi.

Unettomuus oli alkanut vaivihkaa, kuin pitkään piilotteleva tauti. Ensin yksi sähköposti ennen nukkumaanmenoa. Sitten yksi kommentti. Yksi uusi tarina Instagramiin — vain yksi. Sitten taas yksi, ja vielä kerran, kunnes Josefin ei enää muistanut miltä oikea yö tuntui, miltä nukkuminen tuntui. Hänen kehonsa oli unohtanut, mitä varten uni oli olemassa, ikään kuin hänen aivonsa ei tarvitsisi yön aikaista puhdistumista. Hän unohti olevansa biologinen olento.

Lopulta hän ei enää käyttänyt puhelintaan, vaan puhelin käytti häntä, ja se sopi hänelle, sillä puhelin tiesi, miten seuraajia saadaan. Eivätkö ne siksi olleet älypuhelimia? Ne olivat älyllä rakennettuja, mutta myös manipuloivia, ne osasivat ruokkia riippuvuutta.

Kaikkein parasta kaikessa oli ollut, että hän ei enää nähnyt unia. Ne häiritsevät unet, *viestit menneisyydestä* olivat jättäneet hänet rauhaan. Hän oli tuntenut helpotusta.

Lopulta hän käveli kohti puhelinta ateljeessaan. Puhelimen vihertävällä LCD-näytöllä vilkkui tuntematon numero, ei nimeä, ei mitään tuttua.

Mutta eihän hän ollut tallettanut koko maailman taidegallerioita puhelimensa muistiin.

Hän tuijotti näyttöä hetken, ennen kuin nosti luurin korvalleen.

"Josefin Roth."

"Huomenta", luurin toisesta päästä kuului tuttu ääni. Liian tuttu, se pyyhkäisi hermojen läpi kuin jääkylmä vesi.

Josefin puristi luuria kädessään niin että rystyset olivat pullahtaa pakoiltaan. Hän katseli vauhkona ympärilleen ja kirosi mielessään sitä, ettei pitänyt eläimistä.

Ehkä se oli tekosyy, ehkei hän vain halunnut kenenkään olevan hänestä riippuvainen. Mutta ehkä koira olisi hyvä idea, ainakin sillä olisi terävät hampaat ja se ilmaisisi, jos jotain olisi vialla.

"Miksi sinä soitat minulle?" Josefin tiuskaisi.

"Koska minä haluan tietää mitä ensirakkaudelleni kuuluu?"

"Minä en kaipaa yhteydenottojasi enkä sinua. Jätä minut rauhaan!"

"Miten ajattelit saada lankapuhelimeen eston? Laitatko johdon sol..."

Josefin iski luurin telineeseen ennen kuin Ray sai sanottua typerää vitsiänsä loppuun. Hän mulkaisi puhelinta kuin se olisi ollut itse Ray.

Sitä paitsi, hänhän voisi vain nykäistä johdon irti seinästä, ja Raystä pääsisi.

Silti, tuollainen vitsailu oli hirveää.

Alkoholisteilla ja peliongelmaisilla tai

älylaiteriippuvuudesta kärsivillä oli kamalaa, sillä he näkivät houkutuksia joka puolella, tietysti myös hän.

Jokaisessa mainostaulussa, kahvilassa ja katulamppuun tai tolppaan kiinnitetyssä julisteessa lymyili lupaus nopeasta yhteydestä, älystä, elämästä, jota voisi hallita sormenpäillä.

Kenellekään ei varmasti ollut tullut mieleen, miten julmaa tämä oli heille, jotka yrittivät päästä eroon puhelimistaan, niiden tuottamista dopamiiniannoksista. Tällaiseen ei ollut katkohoitoja. Kaupunki oli täynnä myyjiä, jokainen kioskia ja jokainen metrolaiturin mainos, jokainen kahvilan pöydässä lojuva älypuhelin kuiskasi: *Tule takaisin, tiedämme mitä haluat.*

Hänen riippuvuudestaan oli ollut rahallista hyötyä, mikä tuntui jälkikäteen ajateltuna irvokkaalta,

mutta siksi hän ei ollut menettänyt merenranta-ateljeetaan, vanhaa kalastajanmökkiä, johon hän oli rakennuttanut makuuhuoneen, olohuoneen ja keittiön. Vähäeleiset, mutta toimivat tilat, jotka hengittivät meri-ilmaa ja hiljaisuutta. Josefin asui kaukana kaikesta ja aluksi se oli aiheuttanut masennusta, voimakkaampaa ja ahdistavampaa kuin älylaiteriippuvuuden aiheuttama masennus, joka oli pitänyt hänet ulkoisesti nähden toimintakykyisenä ja aikaansaavana, mutta täysin vieraantuneena omasta itsestään. Kuin olisi ollut samaan aikaan kaikkialla ja ei missään.

Ilman älylaitteita hän oli alkuun kokenut vahvaa yksinäisyyttä ja eristäytyneisyyttä. Hän oli joutunut kohtaamaan vihdoinkin itsensä, eristyneenä ja yksin.

Hiljaisuuden syli ei aina ollut tuntunut lohduttavalta, vaan armottomalta. Oli päiviä, jolloin seinät olivat hengittäneet hänen kanssaan, ja päiviä, jolloin ne olivat painuneet hänen päälleen.

Mutta nyt. Nyt oli jo toisin. Oli ollut jo vuosien ajan.

Masennuksesta ei ollut jäljellä enää edes häivähdyttä. Se ei ollut kadonnut kerralla, ei mitenkään dramaattisesti, vaan

se oli hivuttautunut tiehensä juuri niin kuin oli tullutkin. Aamut eivät olleet enää tuntuneet ahdistavilta, eikä keho tuntunut raskaalta nousta. Päivä ei ollut tuntunut enää pakolta, jota piti suorittaa.

Ihanin muutos oli ollut se, että hiljaisuus ei enää pelottanut vaan se oli muuttunut pehmeäksi. Linnut kuulostivat jälleen linnuilta, eivätkä hälytyksiltä, joihin pitäisi reagoida. Tuuli mereen päin oli jälleen sekin vain tuuli.

Näitä ajatellessaan Josefin haki jääkaapista viilentävää persikan makuista jääteetä. Oli kuuma, vaikka kesä alkoi olla lopullaan, joten hän astui taloan ympäröivän katetun terassin varjoisimpaan kohtaan. Josefinen kullanvärisiin hiuksiin tarttui mereltä puhaltava tuuli. Hänen kätensä olivat sotkeutuneet maalista, mutta se ei haitannut, kuivunuttahan se jo oli. Hänen ruutupaitansa värit olivat petrolinsinistä ja ruskeaa, ja sen hihat oli kääritty ylös. Paidan alla hänellä oli musta toppi, ja jaloissa tummansiniset mukavan väljät farkut. Josefin rakasti koruja ja hän piti niitä maalatessaankin. Hänen kaulassaan oli aina pitkä helminauha, jonka helmet olivat turkoosin väriset. Sormuksia hänellä oli kolme, oikeassa nimettömässä ja

molemmissa peukaloissa. Jalassaan hänellä oli maalista tuhriintuneet nahkasandaalit.

Juoma maistui ja tuntui hyvältä, sen viileys levisi koko vartaloon ja virkisti mieltä.

Josefin muisteli edellisenä yönä näkemäänsä unta, jossa hän matkusti junalla, junan matkareitti kulki korkealla vuoriston halki.

Juuri kun hän katsoi ikkunasta ulos, juna lipui korkeimman kohdan yli. Maisema avautui hänelle ja vuoret kimalsivat auringossa timantteina ja smaragdeina, kuin ne eivät olisi olleet kivistä vaan jostain elävästä. Unessa häntä ei ollut pelottanut lainkaan, vaikka hereillä ollessa korkeat paikat eivät olleet hänen lempipaikkojaan.

Unen jälkeen hänen mielessään jotenkin... jotenkin pyöri sellainen ajatus, että jotain uutta olisi tapahtumassa. Oliko se jokin muisto aiemmasta, vai aavistus?

Se oli sinänsä jännä ajatus, koska hänen elämänsä oli ollut todella seesteistä jo vuosien ajan. Ei parisuhdedraamaa, eikä mitään muutakaan draamaa. Naapureitakaan kun ei ollut lähellä, ja työssä hän kohtasi vain taidegalleristeja tai

Josefin näkee unia, jotka ovat viestejä menneisyydestä — tukahdutettuja muistoja, symbolisia siirtymiä, ehkä jotain yliluonnollista.

Unet nuoresta tytöstä, Darianista, eivät katoa eivätkä hiljene. Ne kutsuvat. Josefin päätyy seikkailuun 1800-luvun merenkulkijoiden ja kartanossa asuvien hallitsijoiden sekä sotilaiden joukkoon Skotlantiin ja Britanniaan. Avun tarpeessaan, Josefin vetää seikkailuihin mukaansa myös niitä, jotka eivät koe unia samalla tavalla.

Enneunet ovat kulttuurisesti ladattuja: joillekin ne ovat pyhiä, toisille pelottavia, sillä unet voivat olla myös patologisia, kuin säröjä mielessä. Mutta mitä jos ne ovatkin nyt enemmän?

Mitä jos Josefin kantaa perinnöllistä muistoa, sukulinjan karmallista kaikua, geneettistä muistikuvien virtaa?

Unet yhdistävät historian ja alitajunnan.

Ne ovat portti, jonka Josefinen poikaystävä Ray on päättänyt ahneuksissaan avata.

BoD

9

789528

088981